

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНОГО ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

Зовнішній сектор будь-якої національної економіки в сучасному світі займає достатньо важливе місце. Навіть враховуючи різний ступінь інтегрованості в світове господарство, країни, завдяки зовнішньоекономічній діяльності, мають змогу використовувати в торгівлі свої абсолютні та порівняльні переваги, залучати та інвестувати капітал, користуватися можливостями міжнародного фінансового ринку та ринку праці, тим самим використовувати більш ефективно наявні ресурси і досягати таким чином вищої конкурентоздатності та кращого задоволення потреб. Економічна модель України побудована на основі лібералізації зовнішньоторговельних зв'язків та стимулюванні міжнародних товаропотоків. Але поступова деіндустріалізація призвела до перекосу в товарній структурі експорту в бік сировинної спрямованості, а в структурі імпорту в напрямку закупівлі товарів кінцевого споживання, що виправдано викликає занепокоєння, тим більш зважаючи на хронічне від'ємне значення чистого експорту. Тому наразі є актуальним питання розвитку саме експортоорієнтованих напрямків та переорієнтація на товари з більш високою доданою вартістю. Питання аналізу та перспектив розвитку зовнішньоторговельних відносин досліджували здебільше вітчизняні науковці, серед яких можна виділити роботи авторів: А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, О.В. Єлісеєнко, Г.С. Скобелева, Н.В. Непрядкіна та ін. [1-3]. Але враховуючи сьогоденні виклики та кардинальну зміну спрямованості виникнення нових торговельних зв'язків, потрібно переосмислення і самої парадигми розбудови вітчизняної економіки в післявоєнний період.

Перш за все потрібно визнати, що великі сектори в економіці України вже давно займали місце тягаря і для держави, і для суспільства. Збиткові галузі, головним чином більшість напрямків видобувної промисловості, були дотаційними та чинили досить суттєвий тиск на бюджетні витрати, впливали на соціальну напругу в економічно-депресивних районах країни. Разом з цим переорієнтація промислового потенціалу цих регіонів, враховуючи великий потенціал робочої сили та вдале географічне розташування, призведе до можливості реалізації планів розвитку вже промислових підприємств, орієнтованих здебільше на зовнішній ринок. Так, одним з можливих проєктів міг би стати задум відродження вітчизняного автопрому, а також авіабудування. Аналізуючи данні Державної служби статистики України, ми можемо побачити, що вже є певні зрушення в географічній структурі наших експортних потоків в розрізі товарів кінцевого споживання, зокрема машин і обладнання. Країни Східної Європи, Китай, Туреччина зацікавлені в цьому напрямку співпраці [4]. Тому слід визнати, що руйнування на території ведення військових дій не повинні привести до бездумної відбудови збиткових підприємств та відновлення неефективної інфраструктури. Навпаки, потрібно використовувати новітні розробки та проєкти задля створення сучасних промислових кластерів з орієнтацією на виробництво високотехнологічної продукції та залученням як вітчизняних, так і зарубіжних фахівців. Звісно, для цього потрібно буде також запровадити програму соціалізації та надання можливості отримання інших кваліфікацій незахищеним верствам населення та вимушено переміщеним особам. Але при цьому потрібно використовувати весь потенціал вітчизняної промисловості та застосовувати принцип локалізації задля стимулювання суміжних секторів економіки. Це дозволить також поступово вирішувати питання імпортозаміщення, що в перспективі покращить показник чистого експорту [5]. Також потрібно використати і сільськогосподарський напрямок з поєднанням сировинної бази та створення продуктового виробництва. В цьому випадку ми можемо скористатися відновленням водних логістичних шляхів, в тому рахунку і річкових з використанням русла Дунаю та доступом до

європейських ринків. В цілому потрібно зауважити, що питання забезпечення продуктами харчування в світі, враховуючи перенаселення та глобальне потепління, стає все більш актуальним. Тому ми повинні використовувати з максимальною ефективністю той сільськогосподарський потенціал, яким наділила нас природа.

У підсумку треба все ж таки визначити джерела фінансування вищезазначених потенційних зрушень та проектів. В даній ситуації буде доцільне використання можливостей створення вільних економічних зон та реалізація спільних з міжнародними кредитно-фінансовими інститутами інвестиційних проектів.

Список використаних джерел:

1. Мазаракі А.А., Мельник Т.М. Сучасні тенденції та чинники розвитку зовнішньої торгівлі України / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2011. – № 2. – С. 5-14.

2. Єлісеєнко О. В., Скобелева Г.С. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі України / О.В. Єлісеєнко, Г.С. Скобелева // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2014. – № 4. – С. 9-12.

3. Непрядкіна Н.В. Особливості й перспективи розвитку зовнішньої торгівлі України і ЄС сільськогосподарською продукцією / Н.В. Непрядкіна // Вісник Харківського національного університету імені ВН Каразіна. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. – 2018. - № 7. – С. 60-65.

4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua/> - вільний.

5. Задоя О.А., Куцова Подолання імпортозалежності як стратегічне завдання України / О.А. Задоя, В.С. Куцова // Академічний огляд. – 2018. – №2(49). С. 101-108.